

Пам'ятайте
про
Україну!

PIK XCIV. Ч. 44. ДЖЕРЗІ СІТІ | НЬО ЙОРК. СУБОТА, 7-го БЕРЕЗНЯ 1987 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MARCH 7, 1987. No. 44. VOL. XCIV.

„БУДЕШ, БАТЬКУ, ПАНУВАТИ, ПОКИ ЖИВУТЬ ЛЮДИ...”

ГРУПА УКРАЇНЦІВ З КАНАДИ І ЗСА ІДЕ ДО ЄРУСАЛИМУ

Торонто, Канада. — Маля група українців з Канади і З'єднаних Штатів Америки виїжджає у понеділок, 9-го березня ц.р., до Єрусалиму, щоб там, на протязі 10-ох днів, прислухатися до ходу процесу проти Івана Дем'янюка, українця з Клівленду, якого Державний департамент, на рекомендацію Департаменту справедливості, „видворив” із ЗСА і віддав в руки ізраїльського правосуддя.

Канадська група це переважно члени Комітету Заступу Громадських Прав при КУК і зацікавлені у справедливому ході процесу особи. Юрій Божик, „один з членів делегації, історик” і консультант заявив, що цілю групи є нав'язати контакти з ізраїльськими колегами для обговорення багатьох справ, в тому числі есентуального негативного ефекту, що його може витворити не тільки сам процес проти І. Дем'янюка, але загальна антиукраїнська атмосфера створена на тлі процесів і антиукраїнсь-

кої нагінки в багатьох країнах вільного світу. Черговими справами є нагляд за ходом процесу і консультаційні розмови з адвокатами-оборонцями І. Дем'янюка.

Інші члени цієї делегації це: Богдан Онишук, адвокат і член Комітету дослідів Великого голоду в Україні в роках 1932-33, і Данило Струк, професор Торонто-ського університету і співредактор Української Енциклопедії англійською мовою. З канадською групою іде також на свій власний кошт жидівський активіст з Торонто Александер Елстін.

При тому з Торонто інформують, що фонд обфони І. Дем'янюка становить тепер приблизно 120,000 доларів. Координатором фонду є бізнесмен і філантроп Петро Обиш. Вміжчасі стало відомо, що із ЗСА до Ізраїля іде відорганізації АН ЧЕІН, голова „Прологу”, відомий український політичний і громадський активіст Роман Купчинський.

Пам'ятник Т. Шевченка роботи скульптора М. Черешньовського у Елмйра Гайтс, Н.Й.

Микола Руденко

Мені однаково, чи буду
Я жити в Україні, чи ні.
Т. Шевченко.

Сідай, Тарасе. В нас єдина мати —
Земля побойці, гроз та лихоліт.
Душішся ми у темнім казематі.
Де часу досить, щоб погломити.

Мов Отченаш, повторюю для себе
Твої рядки, що вийшли із-за ґрат.
Раніше ти до мене сховаєш з неба,
А нині застав, неначе брат.

Тюрма зненацька ніби заніміла
І зупинилась часу течія.
Усе в тобі до болю зрозуміле,
Бо ти — не тільки ти, а також я.

Лиха нам доля випала, Тарасе:
За слово — тіло вмурувати в мур.
Тож хай слова живуть не для окраси —
Нехай живуть, мов колос після бур.

Він падає на землю, щоб зростати —
Бо тільки після смерті оживає.
Чи знає той, хто кидас за ґрати:
Солома — тіло, а зерно — слова?..

Допоможи не шкодувати плоти —
І надихай, і стиха розважай.
Можливо, хтось у цьому обмолоті
Прибереже для неїж урожай.

Прибереже — то вже й не марні бої
Та марення про волю в напівні.
А поза цим — ні радості, ні волі.
І де вмирати — однаково мені.

24. VII. 1977

Із збірки „За ґратами”

Р. РЕГЕН ВІРИТЬ У ПІДПИСАННЯ ДОГОВОРУ З СССР

Вашінгтон. — Президент Роналд Реген заявив у четвер, 5-го березня ц.р., що існує можливість підписання першого договору З'єднаних Штатів Америки із Советським Союзом у справі ракет середнього засягу з атомовими головками, частинно вже розміщених у деяких країнах Західної Європи, членських держав Північно-Атлантичного Об'єднаного Союзу (НАТО) з одної сторони і у Центральній та Східній Європі з другої сторони.

Рівночасно із заявою Президента ЗСА з Москви надійшли інформації, що генеральний секретар ЦК КПСС Михайл Горбачов, в додаток до своєї першої пропозиції про зменшення нуклеарних ракет в Європі, погоджується на частинну інспекцію, як одну з передумов ЗСА для підписання договору. Другою передумовою і до певної міри перешкодою є советські ракети близького засягу розміщені переважно у Східній Німеччині і Чехо-Словаччині.

В кінці цього тижня відбудеться засекречений розмови близьких співробітників президента Р. Регена з головою американської делегації на женецьких переговорах у справі редукції стратегічної нуклеарної зброї Максом Кемпелманом, який прибув до Вашингтону з Європи, щоб тут отримати нові інструкції у справі дальших переговорів, а головню переговорів про відтягнення ракет з Європи і підписання першого цього роду договору з СССР.

Президент Р. Реген зустрівся з багатьма кореспондентами і редакторами, які

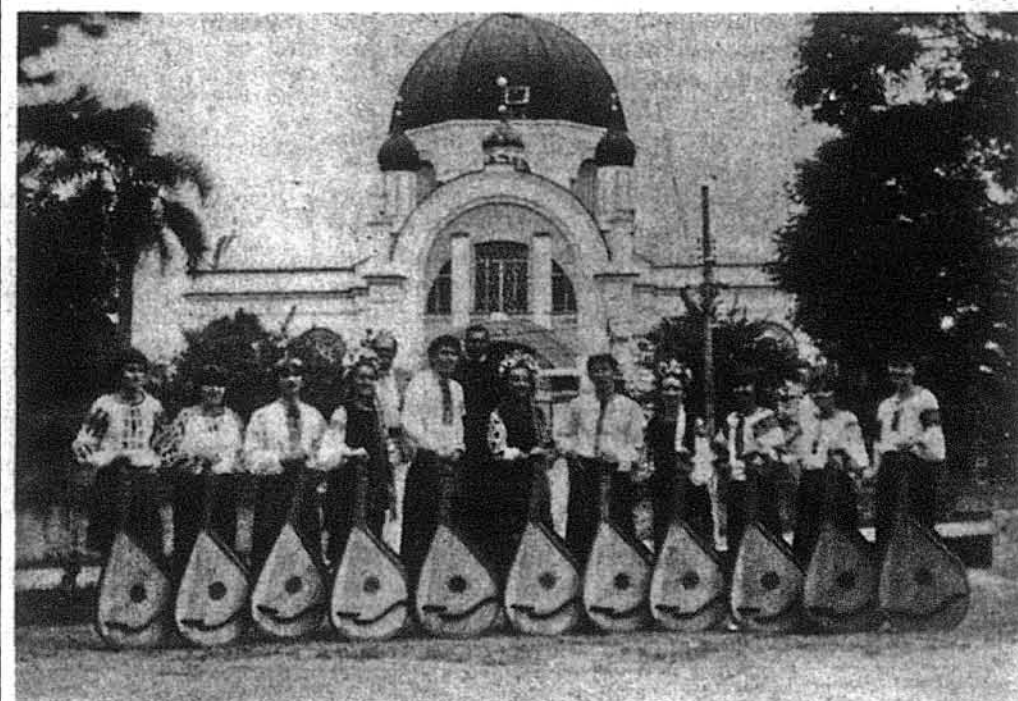
прибули до Вашингтону з поза столиці і були зацікавлені новою ситуацією, яка постала після пропозиції М. Горбачова. Р. Реген заявив, що його Адміністрація з вдоволенням привітала пропозицію советського лідера, бо вона дає запоруку, що обидві мілітарні надполуги можуть зробити крок у правильному напрямі. „Досі, — заявив Президент, — ми бовталися понад три місяці у наших внутрішніх справах, а саме займалися розв'язкою іранської і нікарагуанської афери, яка абсорбувала чимало нашої енергії, а тепер треба приступити до здійснення тих справ, які чекають своєї розв'язки”.

Речники Адміністрації, включно з Президентом, роблять враження, що іранська афера закінчилася і тепер інші справи закордонної політики матимуть першорядність. Очевидно, вашінгтонські круги не прив'язують великої уваги до переведених опитів, які нібито мали б встановити „хто є на горі, хто на долині, а кого взагалі треба позбутися”. „Я є однак переконаний, — підкреслює Президент, — що американський нарід послав мене сюди (до Вашингтону) для сповнення багатьох інших важливих справ”.

Після короткої 13-хвилинної промови президента Р. Регена, яку він виголосив в середу, 4-го березня, популярність і престиж Президента знову зросли; Переведені опити галевізізною компанією Ей-Би-Си показують, що 54 відсотки американців підтримують закордонну політику Уряду, в порівнянні з 44 відсотками з минулого тижня.

ЧИСЛЕННІ ПРИХИЛЬНИКИ губернатора стеїту Нью Йорк Маріо Квемо не втрачають надії, що їх фаворит змінить рішення і висуне свою кандидатуру у президентських виборах 1988 року. М. Квемо користується виключною популярністю в стеїті Нью Йорк, а в інших стеїтах мало хто має уявлення про його погляди і програму. Незвичливі ньюйоркського губернатора вважають, що його відмова від боротьби за президентське крісло є лише тактичним кроком і що, вибравши відповідний момент, М. Квемо все таки включиться у виборчу кампанію. Те саме говорять і про нового шефа штабу Білого Дому Говарда Бейкера, який також повідомив про відхилення своєї кандидатури. Відповідаючи на запитання репортерів про справжні наміри губернатора, його секретар заявив, що Квемо „ніколи ще цілком не виключав ніяких можливостей”.

Там, де бандура є найбільшою мрією

Ті, що мріють про бандури з позиченими інструментами, о. Цимбаліст і М. Чорним (посередіні).

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Ентузіаст кобзарського мистецтва Михайл Чорний, відколи його знаємо, є одержимий ідеєю плекання цього мистецтва і поширення його серед української спільноти всіма доступними вже від років засобами. Все ж тепер його ентузіазм, здається, дійшов до вершин, після того, як

він двічі впродовж року відвідав Південну Америку і наших поселенців в Аргентині і Бразилії.

Горюючи тим ентузіазмом, він в редакції „Свобода” розповідає про ці поїздки, а передусім про тамошніх українських молоді, для яких мрія бандури і вітати грати на ній — це вершок усіх мрій.

(Закінчення на стор. 3)

Повідомлення про звільнення 140 політв'язнів в СССР не підтвердилось

Нью Йорк. — Речник міністерства закордонних справ СССР Геннадій Герасимов сказав, коли 10-го лютого повідомив, що Верховна Рада СССР підписала указ про звільнення 140 політв'язнів. Тоді Г. Герасимов твердив, що на черзі звільнення такої ж кількості політв'язнів.

Дві правозахисні американські організації — Гельсінкська група і Фрідом Гавз — встановили, що в Советському Союзі не були звільнені ні 140, ні тим більше 280 політв'язнів. За даними Гельсінкської групи, звільнено лише 68 осіб, за даними Фрідом Гавз — 58.

За словами представниці Фрідом Гавз Людмили Торн, в'язні — члени різних Гельсінкських груп — перебувають на спеціальному режимі в пермському таборі ч. 36. „Табір смерті”, — підкреслює Л. Торн у розмові з репортером ЮПІ Джералдом Надлером. „Я називаю цей табір табором смерті, бо за останні три

роки в ньому померло багато в'язнів. Л. Торн сказала, що в таборі ч. 36 все ще перебувають 10 українців, два росіяни, вірменини, два литовці, латвіш і два естонці. Всі вони є політичними в'язнями.

Серед в'язнів цього табору є 46-річний українець, столяр Петро Рубан. Перший раз він був заарештований 13-го жовтня 1976 року, після того, як змайстрував дерев'яну книжкову палітурку з зображенням Статуту Свободи, присвяченому 200-річчю незалежності З'єднаних Штатів. За це советська власть засудила П. Рубана на шість років таборів з наступним засланням. У червні 1985 року його засудили до нового, дев'ятирічного терміну ув'язнення за вимогу дозволити йому емігрувати і за те, що він вислав 50 листів „друзям на Захід”. Поки П. Рубан перебував в ув'язненні, на його сина нахало авто і тепер 11-річний хлопець паралізований і прикутий до ліжка.

В цьому ж таборі перебуває 61-річний литовець Баліс Гаукас. Перший раз його заарештували в 1948 році, ще за Сталіна. Б. Гаукаса заслали в табір на 25 років за вимогу, щоб совети виступили з його рідної Литви. Під час хрущовського „лібералізму” його звільнили. В 1973 році Гаукаса знову заарештували і в 1977 році засудили на 10 років таборів і п'ять років заслання за вимогу надати Литві незалежність і за переклад на литовську мову „Архіпелагу ГУЛаг” А. Солженицина.

Речник Гельсінкської групи Катрін Фицпатрик висловила здогад, що гак повольне, поступове звільнення політв'язнів є наслідком советського бюрократизму. Вона порівняла СССР і Польщу: „Через два дні після того, як польські власті оголосили про амнестію політв'язням, понад 200 осіб були звільнені. Уряд Войцеха Ярузельського, мабуть, не мав при звільненні політв'язнів бюрократичних проблем”.

Стало відомо, що українець Олексій Мурженко переведений з пермського контабору в Хмельницьку область, але покищо власті нічого не говорять про його звільнення.

Нарікав також Іш-Шальом, що І. Дем'янюк не

(Закінчення на стор. 3)

ІЗРАЇЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ СТАРАЛАСЯ ПІДСТУПОМ ІНКРИМІНУВАТИ І. ДЕМ'ЯНЮКА

Єрусалим, Ізраїль (АН-ЧЕІН, тел.). — Ізраїльська поліція, не зумівши добитися інкримінуючих інформацій від Івана Дем'янюка, призначила, що вона старалася зробити підступно, підставляючи одного із своїх українськомовних старшин як сторожу в'язниці в Рамле, де перебував підсудний, з дорученням встановити добрі відносини з І. Дем'янюком, контролюючи його листування, входині в розмови з ним і старатись видобути від нього інформації.

Про переслухування І. Дем'янюка свідчили тут у четвер, 5-го березня, полковники поліції Александер Іш-Шальом, заступник команданта штабу для досліджень великих злочинів і шеф шістьчленної групи інвестиляторів, призначеної прокуратурою до справи І. Дем'янюка. Перше переслухання відбулося 3-го березня 1986 року і було їх всіх понад 15.

Але коли виявилось, що І. Дем'янюк не каже нічого

такого, що не було сказано досі в американських судах, ізраїльська поліція „підставила” Арія Каплана, свого старшину, як одного із в'язничних сторожів, з дорученням добитися інкримінуючих інформацій від І. Дем'янюка. Це почалося вже 22-го квітня 1986 року. Із свідчень Іш-Шальома виходить, що Каплан не мав успіхів.

А. Іш-Шальом передав судові понад 50 різних документів, зйзнань, записів, включно з виказкою І. Дем'янюка з табору Травнікі, яку передав уряд СССР через американського мільйонера Арманда Гаммера міністерству юстиції Ізраїля. Як відомо, ця виказка була ризикальним документом у процесі проти І. Дем'янюка у ЗСА, хоч оборона має експертизи двох спеціалістів у доказ, що це фальшивка. Подібної виказки у жадних архівах світу не знайдено.

Прокуратура здепонувала ряд знімків, включно з такими, що показують І. Дем'янюк з донькою під час

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА

FOUNDED 1983

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. USA members 1 year — \$15.00. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає собі право в потрібні випадки скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, доплативши за адресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНСОУ — \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Українське вірую Шевченка

Тому, що в березні прийшов на світ Тарас Шевченко, названий Панталеймоном Кулішем, "Світлицем небесним" — 9-го березня 1814 року нового стилю і в березні він помер — 10 березня 1961 року, проживши всього 47 років, з того 24 роки кріпаком, 10 літ на заслання і тільки дев'ять років він був вільною людиною, — місяць березень названо місяцем Шевченка.

Це — формально, бо насправді Шевченко є вічним, незв'язаним із календарем пробудником українського народу, який з етнічної маси зробив націю, усвідомив нас, хто ми і чий ми діти. — Шевченко, поет, склав політичну програму України своїм закликом, "Коли ми діждемося Вашингтона з його праведним законом?", Шевченко поставив в основу українського політичного світогляду самостійну ні від кого незалежну державу своїм "Заповітом", — Шевченко назвав Хмельницького, "неумудрим сином" і тим висловом засудив Переяславський договір, що його прославляють росіяни, як акт возз'єднання — Шевченко ж наказав шукати спільного фронту з поляками своїм мудрим докором, — "Хвалитесь, що ви Польщу заваляли. Правда ваша — Польща впала і нас завалила..."

У відношенні до Шевченка обов'язує засада, що є правди, що їх треба раз-у-раз повторяти. Як нікому й на гадку не прийде, щоб змінити текст молитви, "Отче Наш" — та і у відношенні до Тараса Шевченка раз-у-раз, з нагоди кожних роковин його народини і смерті треба повторити ті самі правди. Ми не прославляємо Шевченка за його ліричні поеми, хоч які вони чудові, а за політичні поеми, в яких він сформулював українське, "вірую". Ми не ставимося до Шевченка, як до письменника, якого можна і треба проаналізувати по нитках, не щадячи і негативів, бо Шевченко для українців не є письменником, а національним поетом-проороком-ідеологом, є саме отим світлицем небесним і пробудником нації. І саме тепер, у 80 роках ХХ сторіччя Шевченко для нас святий, бо це єдина, буквально єдина постать, культ якої об'єднує всю націю — і тих, хто в Україні, під більшовицьким режимом і тих, хто в діаспорі, розкинений по всьому світові.

На одній шевченкознавчій науковій конференції в Науковому Т-ві ім. Шевченка у Нью-Йорку, професор Юрій Шевельов ствердив, що "здавалося, що про Шевченка все вже сказано, що можна було сказати. Після виходу деяких нових творів — видно, що треба його далі досліджувати". Це діло учених шевченкознавців, а досліджувати життя і творчість Шевченка, і його вплив на українську політичну думку і його стиль і мову і окремі слова. Література шевченкознавства — величезна. Жаль, що вичерпана "Шевченкова криниця" Володимира Дорошенка, що була неначе "абв" шевченкознавства, — добре діється, що НТШ видає англійською мовою (знаменитого шевченкознавця) Павла Зайцева, "Життя Шевченка", у перекладі проф. Юрія Луцького з Торонто, — але українські учені, дослідники Шевченка і його життя і творчості, є українськими людьми, в яких не може бути "роздвоєння особистості" у підході до Шевченка, як нашого національного генія-пророка і як "так собі" письменника.

Шевченко все ще є предметом постійного грубого аж до смішності фальшування підсоветськими "шевченкознавцями" в "лапках". З нього зробили поета, "возз'єднання" двох народів, з нього зробили атеїста, з нього зробили мужицького поета, який боровся тільки і виключно за соціальні права народу, проти кріпацтва, за права жінки і матері. І на ніякому іншому прикладі народний вислів "брехня має короткі ноги" так досконало не підходить, як саме тих підсоветських брехень про Шевченка. Постає питання йому пам'ятник у Москві, але його не було би, як би вільні українці не поставили пам'ятників у Вінніпегу і Вашингтоні. Шевченка на можна було, "перекреслити", не можна було зарахувати до "ворогів народу, то треба було Шевченка зробити комуністом і просвятити, як безбожника. Було би смішно, як би не було трагічно.

Шевченко гігант не тільки у місяці березні. Але скористаймося з безрезневих роковин і низького поклонімся найбільшому генієві, що його видала українська нація. Поклонімся Шевченкові, який сформулював для нас і залишив нам українське вірую.

Про ціну цього Шевченкового твору нема потреби багато говорити: всі ми знаємо, яке місце займає він у творчості Шевченка, знаємо, яку роль відіграв він у минулому, знаємо, що ця роль ще не закінчена, знаємо, що "Заповіт" служив свого часу за національний гімн. І сьогодні співаємо його з побожністю...

Але не всі обізнані з історією цього твору, з його генезою. Тому саме висвітлення цих справ є головною метою цієї статті.

"Заповіт" був написаний в день Христового Різдва — 25-го грудня (за старим календарним стилем) 1845 року, в Переяславі, в домі українського лікаря Андрія Козачковського. Шевченковий друг, з біографії Шевченка знаємо, що він по закінченні Петербурзької Академії Мистецтв переїхав у березні 1845 року в Україну. У виданому Академією документі було зазначено, що він їде "в Малоросійський губернії для художественних занять". Тому Шевченко (принаймні в 1845 році) не мав якогось постійного осідку. Перебував у різних місцях розлогої України. Гостем у домі Козачковського був він перший раз в серпні 1845 року, Козачковського пізнав, очевидно, ще раніше, а саме в 1842 році в Петербурзі. В

Михайло Лоза

ШЕВЧЕНКІВ „ЗАПОВІТ”

листопаді 1845 року Шевченко гостював у Козачковського в друге. В грудні того ж року переїхав він з Переяслава до недалеких В'юниць — хутора, який належав поміщикам Сергієві Самойлову. Є дані твердити, що Шевченко ще 22-го грудня 1845 року перебував у В'юниках, але Різдво Христове (25-го грудня) зустрічав уже в домі друга Козачковського. Перебуваючи в названих місцевостях, Шевченко творив, творив і як мalar, і як поет. В тому часі постали такі важливі твори: "Наймичка", "Кавказ", "Еретик", "Послання", "Давидові Псалми", "Три літа" — згадуваний уже "Заповіт". До речі, Шевченко цьому твору назви не дав. Назву, а радше — назви, придумали згодом редактори творів Шевченка. Вперше цей твір був надрукований під назвою "Думка" у збірничку "Новий стіхотворення Пушкіна і Шевченка". Збірник цей був виданий у Ляйпцигу в 1859 році. Назву "Заповіт" увів Микола Костомарів. Під

цією назвою твір надруковано в "Кобзарі", який появився в Петербурзі, в 1867 році. Видавець цього "Кобзаря" був російський книжар Дмитро Кожанчиков. В тому самому році видано "Кобзар" теж у Львові. У львівському виданні "Заповіт" зветься "Завіщання". В пізніших виданнях "Кобзаря" перемогла назва "Заповіт". Траплялося, що за назву служили початкові слова "Заповіту" — "Як умру, то поховайте..."

Заходить питання, чому у молодого поета (йому тоді йшов 32-й рік життя) зродилася потреба писати "Заповіт". Деякі шевченкознавці пов'язують це з недугою поета. Наприклад, Павло Зайцев, автор монографії "Життя Тараса Шевченка" (1955) на 144-й сторінці пише: "Ще 22 грудня був тут (йдеться про перебування Шевченка у В'юниках — прим. М. Л.), але Різдво зустрічав у Переяславі: вже тяжко хворий 25 грудня написав там свій "Заповіт". Безперечно, генезою цього твору було, передчуття ще

тяжкої хвороби, а може й її початки: Шевченко невдовзі заслаб на тиф. На жаль, дані про цей важливий і критичний період життя поетового дуже скупи, і ми не знаємо, як саме й де перебував він цю тяжку хворобу. Відомо тільки, що з цих околиць виїхав до Яготина".

Є, однак, і інші погляди на генезу "Заповіту". "Заповіт" Шевченко замкнув більший цикл творів — написаних в роках 1843, 1844 і 1845. З написаних в тому часі творів (за малим винятком) Шевченко зладив згодом збірку, яку назвав "Три літа". Так зветься теж і один із поміщених у збірці віршів, що його Шевченко написав у В'юниках, 22-го грудня, перед самим виїздом до Переяслава.

Чому саме твори цих трьох літ (не всі) Шевченко зібрав у окрему цілість? Справа ось в чому: в 1843 році Шевченко відвідав Україну, якої не бачив 14 років, бо залишив її молодим хлопцем. Самозрозуміло, що ці відвідини мусили внести велику зміну в душу Шевченка. Він помітив колосальні різниці між реальною Україною і тією, яка ввижалася йому в далекому Петербурзі.

Закінчення буде.

Мирослав Борисюк

„ЖИВОПИСНА УКРАЇНА” ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

но закували у кріпосні пута наш нарід. Але „Живописна Україна” Шевченка — це щось значно більше, ніж звичайна картинна розповідь очевидця. Це правдива, неспіроблена для цензури, розповідь молодого художника-патріота, якого укрини бажаннями і прагненнями стало вірно подати картинну історію нашого народу, що мала удokumentувати його поетичну збірку „Три літа”.

На жаль Шевченкові не пощастило своєчасно зреалізувати свій задум. Він спромігся видати лише два випуски „Живописної України”, які вийшли наприкінці 1844 року. У кожному випуску були три картини, що були вислані передплатникам разом в одній опрацюванні. Історичне минуле шостру картина-офорт „Дари в Чигирині”, народний побут і фольклор — „Судня Рада”, „Старости” та „Казка”, пригода і стародавня архітектура України, пейзажі „У Києві”, „Видубицький монастир у Києві”. Чотири картини мають супровідний текст. Під „Дарами в Чигирині 1649 року” і „Старости”, текст дано українською та французькою мовами, під „Судню Радою” та „Казкою” українською. „У Києві” та „Видубицький монастир у Києві” крім назв пейзажів, Шевченко підписав награвірував власноручно перший — українською, а другий — ще

французькою мовами. Офорт „Дари в Чигирині 1649 року” зображує послів, які прибули до Богдана Хмельницького, а це: від російського царя, польського короля, та турецького султана. Вони спокійно чекають, щоб їх прийняв гетьман. У сусідній кімнаті, вхід до якої охороняють двоє дебелих запорожців, зібралася Козацька Рада. Центром нашої уваги є три послів, із гострою психологічною характеристикою кожного, що примушує глядача наперед, вгадати, хід наступних подій. У центрі — турецький посол, сухорлявий, тонконогой старик, у круглому білому турбані, явно зденерований, немов не знаходить собі сідала. Польський посол сидить, наче не заперечений у кутку, його притменена поза зраджує повного роду безнадійності. Російський посол сидить вигідно у фотелі, біля накопичених дарів, на критих білою плахтою, на якій лежать навхрест дві шаблі. Вигляд його байдуважливий, наче вживається йому важливість його місії, метою якої увійти у союз із російським царем.

Тут треба зразу подати, що сама історичність картини не відповідає актуальній події, бо гетьман приймає послів, які приїждили до Чигирини окремо, а тут Шевченко зібрав їх „докупи”, щоб тим самим дати глядачеві ідею самого історичного факту, що увійшов у історію нашого народу, що, як сам поет подав у своїх віршах як власний жалі, і критику чину самого гетьмана, в словах: „О, Богдане, нерозумний сину...” „Старости” і „Судня Рада” становлять собою жанрові сцени з життя українського селянства. Обидві картини безпосередньо зв'язані із життям села на основі конкретних спостережень самого поета. „Старости” представляють сватання, що відбувається в селянській хаті. Наречена пов'язала старостам рушники, а на тарілці своєму нареченому подає хустку. Біля столу сидить батько, поруч стоїть мати. В дверях видно двох дівчат — певно, це сестри. Вся сцена сповнена урочистості, що сіє патріархальним селянським побутом та обрядовою древньою святковістю. Про це свідчить пояснювальний текст до офорта, що його подав сам Шевченко. Офорт „Старости” може бути ілюстрацією до поеми „Петрусь”, де поет остерігає дівчат такими словами:

„Молюте Господа, дівчата,
Молюте Господа, щоб мати
І вас отак не завадала
За генерала за палати,
І вас отак не продавала!”

Шевченко вводить глядача в світ високих, благородних почуттів, морально-етичної теми селянської сім'ї й сватання, що він в прозі, поезії, драматургії незмінно трактував, як у „Назарі Стодолі”, у поемах „Княжна” і „Петрусь”, у повісті „Княгиня”, та інших творах, передусім у своїх баладах.

Закінчення буде.

ТУРИСТ З УКРАЇНИ

Біля пам'ятника Т. Г. Шевченкові у Вашингтоні

І тюрми похмурі,
Й солдатчини втома
Його не спинили
В дорозі ні раз.
Від білої хати
До Білого Дому
Дійшов крізь століття
Шевченко Тарас.

Він вийшов з далеких
Гайв солов'їних.
Пішов напрошки —
Через гори й моря.
Зрядила у світ
Свого сина Вкраїна
Туди, де світила
Свободи зоря.

А він все ішов
Через строгі кордони
Народів, держав
І жорстоких віків.
І тут зупинився
В самім Вашингтоні.
І руки простяг
До своїх земляків.

Їх доля посіяла
В світі усюму.
Нагнути лиш їх
Не зміogli москалі —
Ані в тридцять третім,
Ані в тридцять сьомім,
Ані на Чорнобильській
Сивій землі, —

Що корчиться в муках
На чорних руїнах
Хоронить народу
Свого дивоцвіт.
Хоронить майбуттє
Твою Україна —
Отих, хто на світ
Народився не встиг.

Що ж зичить Вкраїні
Наш день пелестий,
Який ще готує
Для неї тягар?...
Від Білого Дому
На білую хату
Замріяно дивиться
Модрий Кобзар.

Літо 1986 року

ПРЕСОВІ АГЕНТСТВА і кореспонденти інформують з Бейруту, що в західній частині міста стало тепер спокійніше і життя пливе нормальним руслом відколи цю частину міста і передмістя зайняли сирійські військові частини і навели там порядок. До Бейруту повернулися працівники деяких західних амбасад, почали працювати школи, також університети й інші заклади відкрили свої брами. Пожвавилось культурне життя. Діючи згідно з договором, президент Лівану Амін Гемасль наказав також ліванській урядовій армії зайняти прибережні місцевості біля Бейруту, вздовж далекогобережного шляху, який сполучає столицю з портовим містом Сидон, розташованим 18 миль від Бейруту.

І сліду не кинуть

Нікого! Однаково —

Чи жив, чи загинув! („Минають дні, минають

ночі” В'юника 1845 р.). Волелюбні ідеї Тараса Шевченка є основою його творів, бо він виніс їх із свого життя, повного трагічних конфліктів, боротьби і розлуки. Тому то він — „все знає і все чує” — це вішун — кобзар, це той, хто розумів тайни людських душ: „живих, мертвих і ненароджених” земляків своїх. Він розумів дітину — сиротину, тайну розміряного підлітка, тайни сліз дівчини, що „Полубила москалі, як серденько знало, поки слава на все село недобра стала, парубочьке завзявта — героїство. „Як колись бувало, як Залізняк, Гонти ляхів покарав...” „Як ляхи конали, як Сміла горіла! („Гайдамаки”), аж до тайни серця старого діда, що „... сидить коло хатиночки і бавить хороше та кучеряве своє маленьке внуча...”

Вміння розпізнавати людей, їх почуття і прагнення зближало Шевченка з дітьми й їх батьками, а особливо він ставився з великою любов'ю до матері, про яку згадує в багатьох творах. Переживши дитячі роки без материнської ласки й опіки, знав Шевченко багато горя і ціле життя тужив за матір'ю, за материнською ласкою. Слово „Мама” було у нього „Велике найкраще слово”. — Писав бо Шевченко 1840 року в Кос-Аралі.

„У нашій раї на землі
Нічого кращого нема,
Як тая мати молода
З своїм дитяточком малим...”

Цей образ нагадував йому Божу Матір з її божественним сином.

Буває іноді — дивлюся,
Дивлюся дивом, і печаль
Охватить душу, стане жалі
Мені її, і зажурюся,
І перед нею помолюся,
Моя перед образом святым
Тієї Матері святої,
Що в мир наш Бога принесла.

Закінчення буде.

Минають дні, минає літо
А Україна, знай горить,
По селах голі плачуть діти
Батьків немає...

ТАРАСОВІ ДІТИ

I.

Скільки тих шляхів на світі, і куди вони всі ведуть! — Ото Чумацький шлях! Показував дід Тарасові на темне небо, на зорі. Дивувався малий Тарас, що на небі шляхи, та ще й чумацькі. Знав, що чумаки їздили біля їхньої хати Чорним шляхом, а чого він чорний? І не знав малий Тарас, який шлях буде у нього.

Цього року припадає 173 роки з дня народження нашого славного поета, артиста-маларя, співака, а головне пророка українського народу — нашого кобзаря, що своїм полум'яним словом збудив наш народ. Різко сприймаємо ми його твори, залежно від часу і віку. Колиш, як вивчали його пради і батьки наші, то задивлялися в ті часи, про які він писав. А тепер, коли ми чуємо про... „Запродані степи наші”, та синів України, що на... „Чужині, на чужій роботі...”, здригаємось від суворой правди. Мандруємо думками по „Сибірі неісходимій, де гюрєм, а люду не злічити...” — „Де не ріки — море розлилось сліз удових, материх гарячих і батьківських кривавих...” Як глибоку і трагічну дійсність змальовує воно, дарма, що написано більш, як сто років тому. Боротьба за волю людини освітлена для нас тепер новим, світлом. Слово про „... Несите око, що за край світа зазирає, чи нема країни, щоб загартувати” — якраз змальовує політику Кремля. Кріпацтво віджило знову в новій системі, в системі колгоспного ладу і скріплюється в неволі освоєння цілих земель Казахстану по пісках яких ступав Тарас Шевченко, а тепер мордуються підлітки та молодь відірвана від родин та й в режимі концентраційних (невільничих) таборів. Чи немає в сучасній дійсності дітей викинутих за борт життя, бо батьки їх — „вороги народу”. А чи 1932-33 роки не є те саме „... А онде під тином опухла дитина голодна мре, а мати пишеницю на панцині (в колгоспі) жне...”, а масове переселення людей з віками насиджених місць: —

Людей, незлобних
праведних дітей
жрете, скажені,
мов шукає хапач
в бур'яні курча,
клює і рве його...

Колись ці слова захитали крапосний устрій, бо вони викликали гнів і ненависть до тих, хто панував над ними. Такий самий гнів і ненависть викликають вони й сьогодні проти московського панування в Україні, навіть у тих, кого московські володарі старалися виховати в своєму дусі, і знищити національне почуття. Але діти української свободолюбної нації під тиском страшного терору всякими засобами намагаються вирватися на волю і крикнути на цілий світ за допомогою. Хіба ми не чуємо крику наших братів і сестер, які не дивлячись на тортури стають в обороні людських і національних прав? Ми вже маємо тут на еміграції живих свідків, які принесли до нас крих переслідування і гордий погляд із-за ґрат тих, хто не здається і не кається.

Слова Тараса Шевченка діють і ведуть нас із віддалі століть, на боротьбу за волю, ненависті ворогів і цю ненависть передати дітям нашим, щоб знали:

Страшно впасти у кайдани
Умирати в неволі,
А ще гірше — спати, спати
І спати на волі —
І заснути на вік — віки.

ГРЕЦІЯ ГОСТРО запротестувала проти зрівняння динамітом будинку, який фактично стояв порожнім від довшого часу на обшарпаній американської військовій базі Гелленікон поблизу Атен. Будинок раніше використовувався робітничою профспілкою, але приблизно рік тому американське командування зажадало, щоб будинок був переданий американцям за відповідну грошову винагороду, бо військо не може брати відповідальності за життя грецького громадянина на обшарпаній базі. Профспілка будинок спорожнила, але уряд прем'єр-міністра Андреаса Папандреу протестує проти знищення будинку. Ця, здавалося б дрібна справа, долила оливи до вогню, тобто збільшила існуючий конфлікт між Грецією і З'єднаними Штатами Америки та дала в руки противникам присутності американських баз на грецькій території новий "аргумент" для використання та збільшення антиамериканської пропаганди скрайньо-лівої і комуністичними засобами масової інформації. Переговори в цій справі з грецьким урядом ведуть високі речники ambasади ЗСА в Атенах.

ПОІНФОРМОВАНІ ОСОБИ у Вашингтоні, вислухавши промови президента Рональда Регана і взявши до уваги перебіг, які наступили в Уряді кажуть, що антикомуністичні повстання "контрас" в Нікарагуа переживають тепер трудні дні з огляду на те, що Адміністрація ЗСА, а навіть Сі-Ай-Ей, будуть змушені більше уважати з висилкою допомоги. Правда, речники Уряду і навіть деякі законодавці думають, що присутність в Нікарагуа советських і кубинських дорадників, зокрема військових, велике накопичення советської зброї та іншого військового матеріалу, аж до так званих повітряних кораблів, панцерних гелікоптерів включно, дає заперуку, що Конгрес ЗСА не зможе цілковито відмовитися від допомоги антикомуністам, які в теперішній ситуації є єдиною заперукою локалізації війни в Центральній Америці. В іншому випадку ЗСА будуть змушені вислати своє військо до Нікарагуа, якщо СССР розбудовуватиме там свої військові бази.

Д-р А. Григорович
спеціаліст фізичної медицини і реабілітації
відкриває додатково
ЗАГАЛЬНУ ПРАКТИКУ
Години прийняття: кожного понеділка, середи і четверга
від год. 2-ої до 7-ої по пол.
за попереднім домовленням.
140-142 Second Ave., New York, N.Y. 10003
(Український Народний Дім)
Tel.: (212) 529-5966

Д-р Олександр Шварц
СПЕЦІАЛІСТ ВНУТРІШНІХ ХВОРІВ
Крім того провадиться найновіші методи перегляду шлунка,
раннє виявлення поліпів, грубих кишок, нехірургічне лікування
геморойдів.
232 East 12th Street, New York, N.Y. 10003
(Між 2-ю і 3-ю Авенями)
Години прийняття: понеділок, середа, четвер і п'ятниця
від 10-5 по пол. тільки за домовленням.
Tel.: (212) 460-5622
Говоримо по-українськи.

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ
"САМОПОМІЧ"
в Ньюарку, Нью Джерзі
відбудуться
в суботу, 28-го березня 1987 р. о год. 6-й веч.
в залі Українського Народного Дому
140 Проспект Авеню, ІРВІНГТОН, Н. Дж.
Звичайний порядок нарад.
Проситися Членів про численну участь!
Окремих повідомлень не висилається.
РАДА ДИРЕКТОРІВ

Американці в Обороні Людських Прав
в Україні і Український Крайовий Дослідний
Центр та Інформативна мережа — АНЧЕЙН
уплаштовують
ГРОМАДСЬКІ ЗУСТРІЧІ
на тему
ОБОРОНА ЛЮДСЬКИХ ПРАВ
СУД ДЕМ'ЯНЮКА В ІЗРАЇЛІ
ДІЇ ПРОТИ ЗНЕСЛАВЛЮВАННЯ
УКРАЇНЦІВ
Олбані, п'ятниця, 6-го березня, 8-ма год. веч.
Зал церкви св. Миколая, 2410 4-та вул.,
Вотервільт, Н. Й.

Ньюарк-Ірвінгтон, субота, 14-го березня,
7-ма год. веч.
Зал УНДому, 140 Проспект Авеню,
Ірвінгтон, Н. Дж.

Нью Йорк, неділя, 22-го березня, 2-га год. по пол.
Зал Спортивного Клубу УСР,
122 Друга Авеню, Нью Йорк, Н. Й.

Дітройт, п'ятниця, 27-го березня, 7-ма год. веч.
Зал школи Непорочного Зачаття,
Вестбрук вул., Воррен, Миш.

Баффало, неділя, 5-го квітня, 4-та год. по пол.
Зал Українського Народного Дому
205 Мілпітарі Рд., Баффало, Н. Й.

Промовці:
Божена Ольшанівська — голова АОЛПУ
Надія Світлична — зовнішнє
представництво УГГ
д-р Богдан Витвицький — письменник,
адвокат, громадський діяч
Аніса Савицька — провідник інформаційної
служби "АНЧЕЙН"

ців в Аргентині та Бразилії, і побачивши захоплення молоді тим нашим відвічним народним мистецтвом, грою на бандурі, заснував чотири кобзарські станиці і обіцяв здобути для них по 10 бандур для кожного. Цей його почин знайшов широку підтримку у нашого громадянства, зокрема Канади і він в короткому часі зібрав 46 бандур. Наш гість з гурмом розповідає про всі труднощі, які довелося йому переборювати, щоб ці бандури в якийсь спосіб перевезти і як він зумів переконати митних урядовців, що група припадкових українських туристів до Південної Америки — це мистецька група бандуристів. Дарма, що в групі було більше музичних інструментів, як осіб 15-го січня 1987 року обіцяні М. Чорний бандури перелетіли з північного на південний континент без найменших труднощів.

Після гостинного і сердечного прийняття в Буенос-Айресі, М. Чорний рішив відвідати провінцію Місіонес, яка є серцем українських поселенців в Аргентині. Тут завдяки парохам о. Орестові Карпюкові, ЧС-ВВ, він мав змогу об'їхати всі більші скупчення українців та багато довідатися про їх важке життя. Це ж їхні предки з Галичини були тими, що корчували червону аргентинську землю та робили її пригодною до життя. Але вони та даліші покоління поселенців будували також церкви, дома для катехитів і народні дома. Оглядаючи це все по одному та другому березі ріки Парана, яка ділить Аргентину від Парагваю, М. Чорний подивлявся велику культурно-освітню працю, яку виконують катехити та Чин О.О. Василян і в якому патріотизмі вони виховують ту українську молоддь. Саме ця молоддь в Південній Америці варта якнайбільше нашої уваги, каже М. Чорний, вони горнуть до освіти і треба давати їм можливість що освіту здобути, а не залишати їх тільки в сільському господарстві. Вони своїм чистим "патріотизмом" захоплюються всім, що українське, а вже особливо співом, музикою, танком, мистецьким словом.

М. Чорний підкреслює, що у такій далекій провінції як Місіонес він в кожному більшому місті бачив пам'ятники Т. Шевченкові, всюди розвиваються церкви обох віровизнань, народні дома. У своїй поїздки М. Чорний зустрів такий парадокс як у Пасадос, Парагвай, де велику освітню та релігійну працю серед українців веде священник о. Омелян Редний, німець з Кельну, який щорічно їде до свого рідного міста і там серед німців збирає гроші,

ВИСТАВКА АРХІВУ УСС В НЬО ЙОРКУ

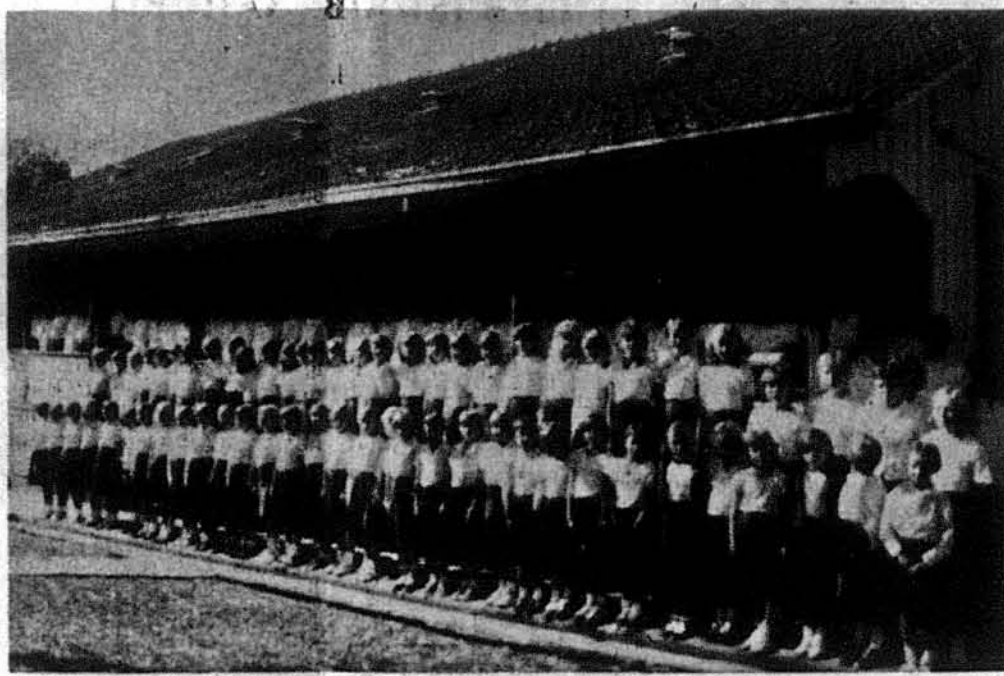
Нью Йорк. — Заходом осередку СУМА тут відбудуться ширші святкові сходи в неділю, 8-го березня ц.р., в домі Українського Визвольного Фронту. Ця імпреза присвячена 37-й річниці смерті ген. Тараса Чупринки. З цієї нагоди у цій самій залі будуть висвітлені прозорі відновлених знімок і рівнож виставка архівних експонатів УСС, які владштують Головна управа і ньюаркський Відділ ОБВУА. Виставку зможе оглянути присутні на святкових сходах від год. 2-ої до 5-ої по полудні.

Українська Музична Фундація
приготувала до друку
ДРУГИЙ ЗБІРНИК ТВОРІВ
ІВАНА НЕДІЛЬСЬКОГО
Звертаємось з проханням до нашого громадянства доброї волі допомогти нам ширшими пожертвами докінчити наше завдання.
Пожертви просимо слати:
PROF. GEORGE YAREMEVYCH
71 Chapman Pl., Irvington, N.J. 07111

ДІПОВОДСТВО
25-го Відділу УНСоюзу "Свобода"
перебрала
Марія Савчак
Ввічливо просимо членів Відділу пересилати членські вклади на адресу:
Mrs. Maria Savchak
64 Van Siclen Avenue, Brooklyn, N.Y. 11207

Там, де бандура...

(Закінчення зі стор. 1)

Українські діти з інтернату в Прудентополісі.

Сопілчани в Прудентополісі з Списком М. Чорним і М. Чорним.

щоб будувати українські церкви, і вже збудував шість при їхній допомозі.

Розуміється, відвідуючи українські поселення, М. Чорний з радістю зустрічав українську молоддь захоплюючи можливість гри на бандурі і тому, де лише було можливо, закладав кобзарські станиці. Але якою радістю і здивуванням було для нього, коли невтомний у своїй пастирській праці о. О. Карпюк заскочив його у місті Оберрі, провінції Місіонес, справжнім кобзарським табормом молоді, яку навчав гри молодий бандурист Олександр Береговий і бандури виконав в Буенос-Айресі відомий різьбар Чабан. В цій же самій місцевості зустріла нашого подорожника ще одна несподіванка — місцеву катедру розмалював саме мистець Каплун, що колись був редактором відомого журналу членів Першої Української

кої Дивізії п.н. "Оса".

Після повного враження перебування в Місіонесі М. Чорний відвідав Куритибу у Бразилії, де був під опікою Єпископа Єфрема Кривого, якого знав вже з своєї першої подорожі, та з його величезним австралійським, як також сестри Єпископа Мирослави, що є головною директоркою інтернату в Прудентополісі.

Там на кожному кроці зустрічали його ентузіастичні гри на бандурі, але цих бандур він не привіз стільки, щоб бодяк частинно заспокоїти запотребування і це було чи не одним із найважчих переживань його подорожі. Не лише бандура є серед дітей найбільшою мрією, його зустрів також гурток "сопілчан", яких навчав гри молодша сестра Владимири Кривої Ізабелла, і до якого бажав прилучитися ще принаймні 30 дітей, але треба їм сопілок.

Коли М. Чорний вручив 10 привезених бандур для інтернату, показалося, що десятки українських дітей в Прудентополісі чекають нетерпеливо на бандури і можна легко створити капелі по 50 осіб, коли б були фонди та бандури. Шоправда, в Куритибі живе майстер Іван Бойко, який сам виконав вже 38 бандур і вчить гри, але це крапля у морі. Там треба широкій допомозі з Північної Америки, уважати М. Чорний, і він з питомим йому запалом вірить, що українська спільнота відгукнеться. Ось, розповідає він нам, відомий підприємець Микола Бойчук зі Самерсет, Нью Джерзі, сам один спонзорув наванчання для 60 українських дітей в Прудентополісі, а тепер саме через М. Чорного передає туди 10 бандур. Наш гість є певний, що таких добродіїв може бути більше.

Він інформує, що незаба-

ром його слідами по Аргентині і Бразилії вибирається Юліан Китаєвий з капелею молодих бандуристів, які даватимуть концерти для відзначення 75-річчя від дня смерті великого українського композитора Миколи Лисенка. Є, отже, нагода довести в Південну Америку знову якнайбільше бандур, щоб передати їх тим українським дітям, для яких не авто, не компютер, а старий український музичний інструмент є найбільшою мрією, яку вони мають.

Датки на що щось можна вислати на адресу: Self-Reliance, 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003, Account No. 12855, Ukrainian Orthodox Federal Credit Union, P.O. Box 160 Cooper Station, New York, N.Y. 10276-0160, Account No. 32220

У Вашингтоні...

(Закінчення зі стор. 1)

не буде місця на ділові переговори", заявив він, додаючи, що "ми розуміємо дуже добре цю ситуацію, яку створюють вибори".

Американські журналісти висунули думку, що вони повинні більше виступати на советській телевізії, а їхні писання, особливо по міжнародні справи і справи роззброєння, повинні появлятися на сторінках советських газет і напакі. Фьодоров звернув увагу, що "Правда" надрукувала статтю асистента секретаря Департаменту оборони Річарда Перла Редактора "Комсомольської Правди" Геннадія Селєзнев й інші згадали про американського коментатора Філа Донагю, який недавно передавав свої передачі з СССР. Зустріч нібито проходила в дружній атмосфері.

ПРЕЗИДЕНТ ФІЛІППІН Коразон Акіно заявила, що її уряд закінчив обговорювати план земельної реформи і державного фінансування купівлі землі бідним прошарком населення. Акіно однак не сказала, кажуть коментатори, що вона зробить зі своїми великими цукровими плантаціями. Покину К. Акіно зарядила продажу державної землі бідним по дуже знижених цінах. Вона думає, що її уряд зможе витратити на цю програму 23.8 мільйонів песос (1.2 мільйона доларів) на протязі чергових трьох років.

НЕДАВНО З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ Америки запровадили імпорнтні квоти на цукор, який вони купували в Домініканській республіці, і достава домініканського цукру в ЗСА зменшилася на 48 відсотків. В результаті цього щорічне надходження чужинської валюти в державну касу республіки зменшилося на 125 мільйонів доларів і уряд цієї країни змушений був шукати нові ринки. Віцепрезидент Домініканської республіки Карлос Дронкоско заявив, що між його країною і Советським Союзом вперше укладений торговельний контракт про достава в СССР цукру. Тепер цукор СССР буде купувати від 150 до 300.000 тонн домініканського цукру.

Ізраїльська...

(Закінчення зі стор. 1)

подав жадних прізвищ. Самозрозуміло, він не хотів інкримінувати можливо ще живущих осіб, а крім того тягар доказу лежить на прокуратурі, а не на обвинуваченому. Подана І. Дем'янюком біографія сходить з тією, яку на початку процесу подав його оборонець адвокат Марк О'Коннор.

Про поінформованість судів свідчить факт, що коли дійшло до зізнання про те, що І. Дем'янюк служив у формалі ген. Власова, суддя Дов Левін запитав чи це була українська формація. Прокуратура відповіла, що покличе до свідчення історика-спеціаліста, який пояснить суддям це питання.

З уваги на брак часу М. О'Коннор вів запитати А. Іш-Шальома тільки одно питання, а саме, який був засяг інвестиції шістьох членів групи. Іш-Шальом відповів, що ЗСА і країни Західної Європи та Ізра-

їль. На питання чи інвеститори були в Польщі і СССР, Іш-Шальом сказав, що ні.

Вкінці прокуратура заявила, що отримала листа з Польщі від Тадеуша Беднарчика, жителя Треблінки, який до листа долучив фотографію тої особи, яка йому була відома як "Іван Грозний". Прокуратура ствердила, що це прислане фото є Франца Штангеля, команданта табору в Треблінці.

Опитування Іш-Шальома О'Коннором буде продовжуватися у понеділок, 9-го березня ц.р.

Деякі спостерігачі твердять, що прокуратура перервала переслідування цієї лінії свідків з групи вісьрика-спеціаліста, який пояснить суддям це питання. З уваги на брак часу М. О'Коннор вів запитати А. Іш-Шальома тільки одно питання, а саме, який був засяг інвестиції шістьох членів групи. Іш-Шальом відповів, що ЗСА і країни Західної Європи та Ізра-

ПРЕДСТАВНИКИ ТЕПЕРІШНЬОГО гаїтського уряду, а також найняті ними французькі адвокати, поставили в суд, який розпочався у південній місцевості Грессі, в четвер, 5-го березня ц.р., вимогу, щоб колишній диктатор Гаїті Жан-Клод Дювальє повернув державній касі 120 мільйонів доларів, які він незаконно привласнив собі, втікаючи з країни. Лідери Гаїті думають, що родина Дювальє привласнила собі багато більше маєтку, як згадується у вимозі, але під теперішню пору уряд покищо домагається повернення 120 мільйонів, про які йому відомо із залишених документів і заяв свідків.

МЕХІКАНСЬКА урядова революційна партія, яка спричинилась до теперішньої нестерпної економічної ситуації і більшового задовження перед іншими країнами, відбула свій з'їзд. Перед і під час з'їзду домінували теми "модернізації" Мехіко, "демократизації" існуючої системи і "зміни" цілої господарської структури, але коли з'їзд добігав до кінця впливові партійні лідери спромоглися переконати делегатів, щоб вони голосували за "статус кво", тобто за теперішньою соціалістичною, майже диктаторською системою правління. Поступові сили в урядовій партії об'єднують тепер партійних технократів, що це вони не допускають до змін, створивши внутрішню партію "тверде ядро" кар'єристів і бюрократів, які живуть з політики.

ТУРЕЦЬКІ ВОЄННІ літаки збомбили бази курдських "сепаратистів" на іракській території у четвер, 4-го березня ц.р., заявив речник міністерства закордонних справ Іраку. Турецькі джети збомбили дев'ять курдських баз, нібито у відплату за напад курдів на прикордонні турецькі селища і вбивство 14-ох турків 10 днів тому. Міністер оборони Туреччини Зекі Явузтурк виступив у парламенті і пояснив, що в майбутньому турецький уряд каратиме "сепаратистів" у цей же спосіб, бо курди, мовляв, "інакшої мови не розуміють". Він також повідомив, що Ірак був попереджений про акції турецького летунства.

АГЕНТСТВО АССОШІТЕД Пресс повідомило, що до Західної Німеччини втекли два чехо-словацькі старшини, які перелетіли баварсько-чехо-словацький кордон гелікоптером і у Плянеку, біля Регенсберга, попросили політичного азилу в західнонімецького уряду. Їхню справу, згідно прохання, розглядає тепер міністерство закордонних справ в Бонні і еміграційні чинники.

В подяці за пожертви замість квітів на могилу

бл. п. Марії Головінської,
що була похована у ч. 37 з датою 26 лютого 1987 року, по-
пущено через недогляд даток у висоті 150 дол. на УКЦеркву
Христа Царя у Філадельфії, який зложили
д-р Андрій і Мотря Головінські.

У СУМНУ П'ЯТУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ

У ГОСПОДНЮ ВІЧНІСТЬ

св. п. ІНЖ.

ДМИТРА КУЗИКА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ БОЖЕСТВЕННІ
ЛІТУРГІЇ

У П'ЯТНИЦЮ, 13-го березня 1987 р.

в соборі св. Софії в Римі;
в каплиці оо. Студитів в Кастельгандольфо;
в каплиці оо. Студитів у Вудстоку, Канада;
у храмі Препорочної Діви Марії в Лорді;
у церкві св. Свмч. Йосафата у Трентоні
(о год. 8-й ранку)

Приятелів і Знайомих просимо згадати Покійного у своїх молитвах.

Дружина — ДАРІЯ
із Родиною

В ШОСТУ, СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ

нашого Найдорожчого і Незабутнього

св. п. ІНЖ.

Богдана-Даді Рака

будуть відправлені

дня 11-го березня 1987 року

ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в церквах:

св. Юра в Нью Йорку, Н. Й.;
Чесного Хреста в Асторії, Н. Й.;
св. Йосафата в Глен Ков, Л. Ай., Н. Й.

Дружина — ОКСАНА з родиною

Приятелів-Знайомих просимо згадати Покійного у своїх молитвах і добрих спогадах.

КРАМНИЦЯ "MERCHANDISE FROM PARADISE"

має великий вибір:

- Кожухи • Шкіряні пальти • Куртки • Штани • Килими • Кришталі • Порцелини • Сераіси та інший товар.
- Крамниця комплектує та відправляє пакунки в Україну та інші держави.
- Дасмо поради на вибір товарів, що мають попит і дефіцит в Україні.
- Всі пакунки обезпечені.

Приходьте, приїжджайте, телефонуйте. Раді Вас бачити.

Наша адреса:

9548 Bustleton Avenue, Philadelphia, Pa. 19115

(пів блюка від Grant Street)

Телефон: (215) 698-9190

Працюємо 7 днів у тиждень від 10-ої ранку до 8-ої вечора, у неділю від 10-ої до 4-ої по пол.

Говоримо по-українськи, російськи та англійськи.

Рочестер, Н. Й.

В суботу, 28-го березня 1987 р., о год. 4-й по пол. в залі Українського Народного Дому при 831 Джозеф Авеню, РОЧЕСТЕР, Н. Й.

відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Окружного Комітету Відділів УНС у РОЧЕСТЕРІ, Н. Й.

до участі в яких запрошені і зобов'язані члени Окружної Управи, представники Відділів та конвенційні делегати наступних Відділів:

36, 66, 89, 217, 285, 289, 316, 343, 367, та 437

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття
2. Вибір Президії для переведення зборів
3. Відчитання протоколу з минулих Річних Зборів
4. Звіт членів Управи і Контрольної Комісії
5. Дискусія над звітами і їх прийняття
6. Вибір Управи і Контрольної Комісії
7. Слово д-ра ІВАНА О. ФЛИСА, головного передсідника УНСОюзу
8. Запити до члена Головного Уряду
9. Схвалення плану праці на біжучий 1987 рік
10. Внески і запити
11. Закриття Зборів

У зборах візьмуть участь:

д-р Іван О. Флис, головний передсідник УНС
Володимир Гавриляк, головний радний УНС
По зборах буде ПЕРЕКУСКА

Константин Шевчук

почесний голова

Д. Пристай

секретар

Володимир Гавриляк

головний радний

Стефан Приймак

касір

Приймається оголошення

СВЯТОЧНИХ ВЕЛИКОДНІХ ПОБАЖАНЬ у „Свободі"

Адміністрація „СВОБОДИ" запрошує Вшанованих Читачів, Установи, Організації, Товариства, Професіоналістів, Купців і все Громадянство передати свої традиційні святочні привітання у більшості Великодньому числі, що зайдуть у найдавніші закутки світу. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартості і значення.

ЦІНИ ОГолошень:

1. Цаль через 1 шпальту	\$ 7.00
2. Цаль через 2 шпальти	10.00
3. Цаль через 3 шпальти	20.00
4. Цаль через 4 шпальти	30.00
5. Цаль через 5 шпальти	40.00
6. Цаль через 6 шпальти	50.00
7. Цаль через 7 шпальти	60.00

та в інших розмірах

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ до 6-го КВІТНЯ 1987 р.

Оголошення святочних побажань, РАЗОМ з ГРОШОВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надсилаються до „СВОБОДА"

30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

Комітет Оборони Української Спадщини та

Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу

закликають Вас

СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВИ на його працю та акції для

1. Поширювання правди про Україну
2. Поборювання оцорнювання та знеславлювання українців
3. Оборони громадянських прав українців

Пожертви просимо пересилати чеками або грошима переказами на

Ukrainian Heritage Defense Fund
c/o Ukrainian National Association

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

враз із вповненням випискою цього записку.

Просимо подати суму пожертви (своєю мовою) та адресу

Сума пожертви \$

ім'я та прізвище

число дому, вулиця

місцевість

стеит

поштовий код

A NEW BOOK

HAWAIIAN ORDEAL

UKRAINIAN CONTRACT WORKERS

1897 — 1910

By M. EWANCHUK

AVAILABLE IN "СВОБОДА" BOOKSTORE

Order Autographed copies from Price \$13.95

626 Borebank, Winnipeg, Man. R3N 1G4, Canada

„Союзівка на вакаціях!"

З ОГЛЯДУ НА ВАКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ
„СОЮЗІВКИ"

СОЮЗІВКА ЗАКРИТА

від 1-го березня до 1-го квітня 1987 року

Український Народний Союз пошукує досвідчених АГЕНТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

І ЗАГАЛЬНИХ АГЕНТІВ-ПРОДАВЦІВ

зі знанням української і англійської мов
на околиціЧикаго, Нью Йорк, Торонто, Філадельфія,
північного Нью Йорку і Нової Англіїз метою розбудувати і керувати мережами
агентів-продавців в тих округах.

- Впроваджуючі інформації
- Платня у формі позички
- Відсотки від комісового
- Всі бенефіти

Звертатись до:

H.P. Floyd, National Sales Director
Ukrainian National Association, Inc.

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Tel.: (201) 451-2200

Увага! Торонто й околиця! Увага!

В суботу, 14-го березня 1987 р., о год. 2:30 по пол.
в будинку СКВУ при

2118 A Bloor Street West Toronto, Ontario

відбудуться

РІЧНІ ЗБОРИ ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ УНС ТОРОНТОНСЬКОЇ ОКРУГИ

З ТАКИМ ПОРЯДКОМ НАРАД:

1. Відкриття і вибір Президії
2. Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів
3. Звіт Управі і Контрольній Комісії
4. Дискусія над звітами
5. Удільнення абсолютній уступаючій Управі
6. Вибір нової Управи і Контрольної Комісії
7. Доповідь представників Екзекутивної УНСОюзу
8. Запити до представників УНСОюзу
9. Затвердження плану праці на 1987 рік
10. Внески і запити.

До участі в зборах запрошені і зобов'язані секретарі Відділів, члени Окружної Управи Торонтонської Округи та конвенційні делегати.

У зборах візьмуть участь:

д-р ІВАН О. ФЛИС, головний передсідник УНС
м-р ІВАН ГЕВРИК, головний директор для Канади
ЛЕОНІД ФІЛЬ, головний контролер УНС
ред. ВАСИЛЬ ДІДЮК, головний радний УНС

За ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Василь Дідюк, почесний голова
Дмитро Попадич, гол. Ревізорів Організаційного Комітету
Іван Шалак, секретар
Гаврил Миськів, касир

Окружний Комітет Відділів УНСОюзу Округи Лігав Беллі, Па.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

відбудуться

у неділю, 15-го березня 1987 р., о год. 2-й по пол.
в залі Української Католицької Церкви

1826 Kenmore Avenue, BETHLEHEM, Pa.

з наступним порядком нарад

1. Відкриття
2. Вибір президії
3. Відчитання протоколу з останніх Річних Зборів
4. Звіт уступаючій Управі і Контрольній Комісії
5. Дискусія над звітами
6. Удільнення абсолютній Управі
7. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії
8. Доповідь головного передсідника УНСОюзу
9. Слово д-ра ІВАНА О. ФЛИСА
10. Схвалення плану праці на 1987 р.
11. Внески і запити
12. Закриття Зборів

До участі в зборах є запрошені і зобов'язані члени Окружної Управи та конвенційні делегати наступних Відділів

44, 46, 47, 48, 124, 137, 143, 147, 151, 288, 316, 369, 438

У зборах візьмуть участь

д-р ІВАН О. ФЛИС, головний передсідник УНС
Анна Гарас, головна радна УНС
По нарадах буде ПЕРЕКУСКА
За ОКРУЖНУ УПРАВУМихайло Колодуб, почесний голова
Анна Пилик, посна головаСтефан Муха, секретар укр. мови
Анна Строт, секретар англ. мови

Володимир Загвоздський, касир

Українське Село ім. св. Андрія в Норт Порті

Проект кондомініумів в Українському Селі в Норт Порті.

Закони стейту Флориди точно регулюють будову кондомініумів, щоб забезпечити покупця від втрат і нечесних контракторів. Всі гроші для купівлі мешкань мусять бути вплачувані через адвоката, що є відповідальним за дотримання цих законів.

Строгі будівельні приписи та інспекції дещо сповільнили початок нашого проекту будови. Треба було запроєктувати додатково протипожежні водні споруди також на балконах та центральні системи алармів в кожному мешканстві. Зміни ці, однак, є корисні для власників мешкань. Були також труднощі з доданням до водопроводу, і управа міста Норт Порт нам це вже признала.

Будівельний комітет при Осередку вже переборює всі перепони, признавши гідного довіря контрактора та в березні сподіваємося почати будову цих 45 солідних і вигідних мешкань у гарно оформленому і безпечному комплексі у центрі нашої громади.

Треба мати на увазі, що у плані розміщення мешканців в такому великому мешканстві комплексі можуть з'явитися зміни. Поки що на 45 мешканстві одиниць є ще всього 9 мешкань вільних, не законтрагованих, на партері. Хочемо запевнити, що мешкання на партері є так само безпечні і вигідні як на поверхах, а для старших віком навіть більше пригожі.

Зацікавлені особи можуть писати або телефонувати до голови Будівельного комітету на адресу: Mr. W. Boryskewicz-Boyd 2375 Harbor Blvd, Port Charlotte, Fla. 33952, tel: (813) 627-1082, або телефонувати до секретаря Богдана Козака 1- (813) 627-1896.

Св. п. О. Филипович

Цього року проминає 50 років від смерті поета і літературознавця, видатного діяча доби Розстріляного Відродження із групи „неокласиків" — Павла Филиповича. П. Филипович — будиначий і речник українського відродження, був заарештований, як і два інші поети „п'ятирічного гроно неокласиків" — Микола Зеров і Михайло Драгунський, в серпні 1935 року, а на весні 1936 року засуджений закритим судом на десять років, висланий в концтабір на Соловки, де й загинув. Дату його загибелі подає „Українська Радянська Енциклопедія" — 3 листопада 1937 року.

Втрачу цього блискучого знавця літератури і поета глибоко відчула українська культура, та найбільшим ударом була вона для дружини, яку згодом теж заарештували і вислали на п'ять років до концтабору у Караганду, як теж для рідного брата Олександра, який, хоч і здобув високу освіту як хемік, пішов згодом слідами старшого брата і присвятив себе літературі.

Брати Павло й Олександр Филипович народилися у родині українського священика Петра Филиповича (мати Марія з Гордієвських) в селі Кайтанівці, Звенигородського повіту, на Київщині. Олександр був молодшим за свого брата на десять років, народився 23-го березня 1902 року; цього року йому було 6 85 років. Як і його старший брат, він здів добру освіту і в 1926 році закінчив студії в хемічному відділі Київського університету, здобувши науковий титул інженера-хеміка, і почав професійну працю в Києві. Арешт і втрата брата Павла, який був зразком для молодшого Олександра, були ударом для нього та вплинули на дальший хід його життя. Олександр Филипович постановив бодей частинно продовжувати літературну діяльність брата і присвятив свій час поза професійною працею літературі.

З хвилею воєнної еміграції він подався на Захід і вже в 1949 році переїхав до 3-х даних Стейтв Америки, а в 1954 році став американським громадянином. Осів він у далекому від східного побережжя, де в більшості знайшла притулок нова еміграція міст Мінеаполіс у стейті Мінеаполіс, де працював по професійній спеціальності. Та весь свій вільний час і запал видавав він літературі. Перш за все, зібрав твори свого брата і допоміг ви-

ФУНДАЦІЯ
УКРАЇНСЬКОГО
ВІЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ
ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!UFU Foundation, Inc.
203 Second Avenue
New York, N.Y. 10003

Вступайте в члени УНС

BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS

For the current
rate call...

1-800-US-BONDS

HELP WANTED

ПОШУКУЄМО
ВІДПОВІДАЛЬНУ ЖІНКУ
до пильнування двох дітей, 3 і 5 років і до легкого домашнього робіт. З 3 до 4 дні на тиждень.
Лівінгстон, Н. Дж.
(201) 994-2812 ввечером.

• SERVICE •

UKRAINIAN
TYPEWRITERS
also other languages complete
line of office machines &
equipment
JACOB SACHS
251 W. 98th St.
New York, N.Y. 10025
Tel. (212) 222-6683
7 days a week

• BUSINESS SERVICE •

ГРОШІ ДО СССР
1 РУБЕЛЬ
ВКЛЮЧАЄ ВСЕ
\$1.95
(Включена доставка і забезпечення)
(Мінімальне замовлення — 30 руб.)
Ціна відповідає поточному курсу
своєї національної валюти і підлягає
будь-яким оподаткуванням і змінам
що можуть статися до вручення
ОФІЦІЙНІ ПЕРЕКАЗИ
ВСІ ПЛАТІЖІ ПОВНІСТЮ
ГАРАНТОВАНІ
ВАМ ПОСИЛАЄТЬСЯ РОЗПІСКА
ПІДПИСАНИЙ ЗАБЕЗПЕЧЕНИЙ
ЗАПОРЮКОЮGRAMERCY
SHIPPING, INC.
744 Broad Street
Newark, N.J. 07102
Est. 1947

• P I Z N E •

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних гранітів, ставимо на
цивільних св. Духа в Гемптон-
Брукс та інших місцях.
ВІДОМІ СОПІДНА
ФІРМАCypress Hills
Monuments
Власник — українець
ВОЛОДИМИР
БІЛЯНСЬКИЙ,
К. М. КАРДОВИЧ
О. ЛОБАЧЕВСЬКА800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel. (718) 277-2332
Відкрито кожного дня, в суботу
включно, від 9 до 5 по пол.
На бажання і для вигоди клієнтів
радо заїдемо до Вашого
дому з проєктами й порадами.HURYN MEMORIALS
ВИРОБЛЯЄМО НА ЗАМОВЛЕННЯ
ТА ВИМОНТУЄМО НАЙ-
КРАЩОЇ ЯКОСТІ
ПАМ'ЯТНИКИв околиці Нью Йорку, виключаючи
цивільних св. Духа в Гемптон-
Брукс, Н. Дж., св. Андрія в Бавуд
Брукс, Н. Дж., Пайн Буч в Кер-
гономі та Глен Спей, Н. Дж.
Ми пропонуємо особисті послуги
та поради у Вашому домі
За двома адресами представником
спільно телефонувати
HURYN
P.O. Box 121
Hamptonburgh, N.Y. 10916
(914) 427-2684
BONDAN REKSHYNSKY
45 East 7th Street
New York, N.Y. 10003
(212) 477-6523

ІНШІЙ МУЗИКА

У дописі п.з. „Хроніка 12-го
Відділу УЗХ в Чикаго"
(„Свобода" ч. 26 з вівторка,
10-го лютого) його автор
Оля Семчишин писала про
Новорічну зустріч, на якій
„як звичайно, пригравав
нам д-р Володимир Кассара-
ба". Ми є широким прив'язані
до д-ра В. Кассари і його
концертів, але цим
разом грав д-р Ераст Бура-
чинський.

Олександра Мудра

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ,
8-го БЕРЕЗНЯ 1987 р.Філадельфія, Па. Річні загальні
збори 153-го Відд. 1-го ім. П.
Мишуги, о год. 10:30 ранку в
Домі УНСОюзу. На порядку
відкриття, звіт Управи і К.
Комісії вибір нової Управи.
Після зборів зустрічка з
перекуюкою. Просити членів
прибути. — Проф. д-р Б.
Гнатюк, гол. 1. Скіра заст. гол.
Д. Горбачевська кас. Ю.
Данилів секр.PARK COMPANY
ESTABLISHED 1901
26 First Avenue
Tel. (212) 473-3550
New York, N.Y. 10009МАЄМО БАНДУРИ
НА ПРОДАЖ

• НА ПРОДАЖ •

МАЯМІ БІЧ, ФЛА.
Одномісний мешкання (ef-
ficiency) умебльоване, сонни-
ве, українське середовище,
близько моря, ціна поміркова-
на.
Телефонувати: 1-305-864-0765.

• SERVICE •

The
Ukrainian
Restaurant
& Caterers
132 2nd Ave. (8 St.)
N.Y., N.Y. 10003
212-533-6765
PRIVATE PARTIES
Christenings • Graduations
Showers • Weddings
Anniversaries
Meetings and Wakes

• FUNERAL DIRECTORS •

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
Замовляйте похорони
в БРОУК-БРОУК-БРОУК
NEW YORK - OKLAHOMA
КОНТРОЛЬОВАНА
ТЕМПЕРАТУРАPeter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568LYTWIN & LYTWIN
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуговування на
Українській мові
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey
Також замовляйте похорони
нами на цивільних в Бавуд
Брукс і перенесення тіл
в інші міста
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222SENKO
FUNERAL HOME
213 Bedford Ave. Brooklyn, N.Y.
(212) 388-4416 or (516) 481-7450HEMPSTEAD
FUNERAL HOME
89 Peninsula Blvd. Hempstead, L.I.
24 HOURS A DAYUKRAINIAN NATIONAL
FUNERAL SERVICE
Український Національний
Цвинтар-Пам'ятник пола-
годжує всі справи по-
в'язані з похороном і по-
хованням в 3СА
4111 Pennsylvania Ave. SE
Washington, D.C. 20746
Tel. (301) 568-0630 — Days
(301) 855-8864 — Sat. Sun.
Eve. & Holidays
MAIL PO Box 430
Dunkirk, MD 20754